

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ט תמוז תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות כב | דף הכולל: כתובות סד.
דף היומי בהלכה: מאמצע הסעיף "והסופרים נהגו" עד אמצע הסעיף אות א'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ט' וכל הדיבורים' עד פרק ט' וגם הוא'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יחוד המעשה פרק ה' וכאשר יתייבש ממך בענין הזה' עד 'על כן היזהר שלא תטעה'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

האם גם באמריקה מחכים למשיח? – שאל אותי החפץ חיים | משנכנס אב: כל מה שצריכים לדעת על ההכנות לקראת תשעת הימים | הגוי הפתיע אותי ואמר: "מאז שנחרב לכם בית המקדש לא צריך שכל דבר יהיה מושלם... | 2454

על דא ועל הא

הרווחת 25 אלף שקלים בשיחת טלפון אחת???
ילמדנו רבינו, איך מרוויחים כל כך הרבה כסף???
הוא אמר: בשמחה, אני אלמד אתכם...

סיפורים על שמחה מתוך בית האבל, לעילוי נשמת האשה הצדקנית מרת בת שבע בריזל ע"ה, בתו של המחנך הנודע רבי משה חיים השיין זצ"ל, מחבר ספר 'המסורת' לילדי ישראל, ואשת הרה"ח רבי יוחנן בריזל יבלחט"א

הרב יהושע לייבוון

הסיפור שאני מספר לכם היום, הוא סיפור על שמחה, וזה קצת אירוני, כי חשבתי עליו דווקא בבית בו יושבים שבעה...

אבל אני אפתח אותו מכיוון אחר.

אני מכיר את הרב יוחנן בריזל כבר לא מעט זמן. הוא 'נופל' מדי פעם לבית הכנסת שבו אני מתפלל, כחלק מענייני העסקנות, הצדקה והחסד שלו.

אין לי היכרות מיוחדת איתו, אבל החיוך שלו תמיד תופס את תשומת הלב שלי, ולא רק שלי. כל המתפללים בבית הכנסת אוהבים אותו, ובאים להחליף איתו מילה.

למה? כי הוא איש מאוד שמח, וכמו קרלינר אמיתי הוא מקרין את השמחה החוצה, כך שאתה לא יכול לפספס אותה אפילו ממרחק של קילומטר.

בעיקר אני אוהב אצלו את הברכות שהוא מחלק על ימין ועל שמאל. מהרגע שהוא רואה אותך הוא מברך ומברך ומברך, ולא

חוזר על ברכה פעמיים. יש לו מילה טובה לכל אחד, והוא יודע גם לכוון את ברכתיו כך שהם יגיעו לך בלב.

לפני תקופה הוא הגיע לבית הכנסת שלנו, וסיפר כבדרך אגב שאתמול הוא הרוויח 25 אלף שקלים בשיחת טלפון אחת.

כולם הרימו גבה, או שמטו לסת...

הרווחת 25 אלף שקלים בשיחת טלפון אחת???

הוא אמר: בשמחה, אני אלמד אתכם, ואתם תראו איזו סייעתא דשמיא...

ואז הוא סיפר לנו שאשתו חולה במחלה הידועה, ל"ע. עווית של כאב חלפה על פניו, אבל השמחה במקומה נשארה.

בקיצור, הרופאה נתנה לה תרופה מיוחדת שעולה 25 אלף שקלים.

כמובן שקודם ביקשה הרופאה לברר אם יש להם יכולת כלכלית לשלם תרופה יקרה כל כך, והרב יוחנן בריזל לא מצמץ

כשהוא ענה את תשובתו: "אין לנו יכולת כרגע, אבל אנחנו ניקח את התרופה ונוכל גם לשלם עליה בעזרת ה'..."

ביטחון מלא בבורא עולם, אף פעם לא אכזב אותי, כך הוא אומר.

בקיצור, עשה מה שעשה והשיג 25 אלף שקלים, התרופה נקנתה וכך פעם אחרי פעם הוא רכש אותה ושילם עליה טבין ותקילין 25 אלף שקלים..

"אתמול אני מחפש לתת לאשתי את התרופה, פותח את המקרר ומסתכל, אין. היא לא נמצאת. מה התברר? שמישהו שכח אותה בחוץ יום קודם לכן. כלומר, התרופה היתה 24 שעות מחוץ למקרר.

בהוראות של התרופה כתוב, שהיא חייבת להיות בקירור כל הזמן. אם היא נשארת יממה מחוץ למקרר, התרופה צריכה ללכת לפח. אין לה שום תועלת.

המשמעות... לוקחים 25 אלף שקלים נוספים וקונים תרופה חדשה...

מאיפה נביא 25 אלף שקל? ה' יעזור...

אני מתקשר לרופאה כדי לבקש מרשם חדש והרופאה מזועזעת מהרעיון. היא חושבת, מבטיחה לבדוק את העניין, מרימה כמה טלפונים וחוזרת אלי עם תשובה פסוקה וברורה: "אפשר להשתמש בתרופה. אין צורך לזרוק לפח. ההוראות לגבי הקירור הן ליתר ביטחון עכשיו מזג האוויר לא חם, אין סיבה לחשוב שהתרופה התקלקלה",

הרווחתי 25 אלף שקלים...

"תגיד לי", הוא פונה לאדם נוסף שהיה שותף לשיחה, "אתה קנית אתמול לאשתך תרופה ב-25 אלף שקלים???" החבר הזדעזע, "חס ושלום! הוא אומר, "אשתי בריאה לחלוטין עד 120 שנה..."

"נו..." משיב ר' יוחנן בנימה של מנצח בוויכוח... "אתה רואה שהרווחת 25 אלף שקלים, ואפילו לא היית צריך להרים טלפון אחד בשביל זה..."

אל תשבור את השרשרת

בימים האחרונים ניצחו אראלים את המצוקים, ורעייתו של הרב בריזל השיבה נשמתה ליוצרה. כמו שאמרתי לכם, אין לי היכרות יוצאת דופן איתו, אבל הייתי חייב לנסוע לנחם אותו. כך הגעתי עד 'גבעת זאב', וישבתי לנחם אותו. כמובן שהוא ניחם את המנחמים יותר ממה שהם ניחמו אותו, כי עם כל הצער והכאב, כי יהודי עם כזאת אמונה וכזה ביטחון מופלא, יהודי שלא פוסק מלבדך אחרים, גם כשהוא יושב שבעה הוא לא יכול לראות את פרצופם הרציני והכואב של המנחמים.

בתוך כך שמעתי ממנו סיפור נפלא, שאני חושב שמלמד אותנו המון.

"במשך שנים הייתי חזן בימים הנוראים באוקראינה", הוא

מספר, "באחת הפעמים פגשתי שם סטודנט שנראה כמו גוי גמור, אין לו שמץ של מושג ביהדות, אבל הוא סיפר לי ששני הוריו יהודים. גם אבא וגם אמא.

"חשבתי מה אני יכול לומר לאחד כזה... הוא לא נראה כמו מישהו שמעוניין בכלל לשמוע על הדת היהודית, מבחינתו מדובר בהיסטוריה משפחתית ותו לא. אין לזה שום משמעות מעשית. "אחרי מחשבה אמרתי לו שיש לי הצעה בשבילי: "לא כדאי לך להתחתן עם גויה".

"הוא פתח עלי זוג עיניים תמהות... מה זאת אומרת לא כדאי? למה? אין לי שום קשר ליהדות, מה זה משנה עם מי אני מתחתן???"

"אמרתי לו, תשמע אתה הגעת לכאן באמצע ההצגה. אבא ואמא שלך היו יהודים, סבא וסבתא שלך היו יהודים וכך כל הדורות, יש כאן שרשרת של דורות, ארוכה ארוכה, כבר 3,000 שנה יהודי מתחתן עם יהודיה, נולד להם ילד יהודי, הוא מתחתן עם יהודיה, נולד להם ילד יהודי, כך עוד ועוד מאות פעמים, ועכשיו זה הגיע לידיים שלך.

"אם אתה מתחתן עם יהודיה, אתה ממשיך את השרשרת הזאת עוד דור אחד. אבל אם אתה מתחתן עם גויה, אתה קוטע עבודה משותפת של מאות דורות אחורה... לא נראה לך שזה קצת חצוף מצדך לעשות כזה עוול לכל ההורים והסבים שלך מאז ימות עולם ועד כה? אתה לא חושב שזה עוול נוראי לילדים שיהיו לך, שכל כך הרבה שנים דאגו להם שיהיו יהודים ואתה ברגע אחד החלטת לשבור את הרצף והילדים שלך יהיו בגלל זה גויים לעולם ועד???"

"הסטודנט היה מופתע מאוד מכיוון המחשבה הזו. הוא חשב וחשב, ולבסוף הצהיר בקול ברור: "אתה צודק, אני לעולם לא אתחתן עם גויה. את ביתי אקים רק עם אשה יהודייה!"

ואיפה אנחנו?

אני רק רוצה לסיים את דבריו של הרב בריזל ולהוסיף, שהסיבה שאותו סטודנט השתכנע אינה נעוצה בהיגיון שבדברים. לא ולא. הסיבה שהוא השתכנע נעוצה באישיות של האיש שהסביר לו אותם, הוא ראה אותו מברך מכל הלב, הוא ראה שבאמת אכפת לו מהאנשים שסביבו, ושהדברים שהוא אמר לו לגבי עתידו ונישואיו, הם לא סתם שכנוע בעלמא, אלא דברים הנאמרים מתוך דאגה וכאב אמיתי על גורלו שלו, של הסטודנט הלא מוכר שרק לפני כמה דקות הוא פגש לראשונה בחייו.

ללמדנו כמה גדול כוחן של ברכות, כמה גדול כוחה של שמחה. וזה גם נותן לנו תזכורת קטנה, שגם אנחנו בעצם חלק משרשרת ארוכה של דורות יהודיים, וגם אנחנו צריכים לראות שלא לשבור את הרצף, ולהעביר לילדים שלנו את החינוך הטהור והתמים שאנחנו קיבלנו, כדי שגם הם יוכלו להעביר אותו הלאה, לילדים שלהם, והמשיך את שרשרת הדורות.

כשנכנס ר' שמואל אהרן לקבל שלום מה'חפץ חיים' הקדוש זצ"ל, וסיפר לו כי הגיע מאמריקה, שמה רבינו ואמר: "אני מחפש יהודי מאמריקה! תאמר לי את האמת - האם גם שם מצפים למשיח?"

שבוודאי גם באמריקה מצפים למשיח. ואז שמע איך החפץ חיים מתפלל בינו ובין עצמו ואומר לקב"ה: "מילא היהודים כאן בפולין שסובלים צרות ועניות, יתכן שממתינים למשיח כדי שיגאלם מהצרות הגשמיות, אבל הלא אפילו באמריקה שיש להם גשמיות ועשירות, מכל מקום מצפים למשיח ומדברים כל היום על משיח, הרי שמצפים לביאת משיח רק למען כבוד שמך, וא"כ עד מתי תעכב אותנו ממשיח". (גיליון הלכות והנהגות ממרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א)

שח מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א: סיפר לי הרה"ג ר' שמואל אהרן פרדס זצ"ל מאמריקה, שבערך בשנת תרצ"ב נסע לפולין ובא לראדין, ולאחר תפילת מעריב בא לקבל שלום מהחפץ חיים הקדוש זצ"ל. החפץ חיים שאל אותו "מהיכן אתה?", וענה שהוא מאמריקה. החפץ חיים שמח מאוד ואמר: "אני מחפש יהודי מאמריקה..." ושאל אותו: "הלא אנחנו ממתינים בכל רגע לביאת המשיח, תאמר לי את האמת - האם גם באמריקה מצפים למשיח?" הוא היסס ולא ידע מה להשיב, אך לבסוף החליט להשיב

ענינא דיומא - תשעת הימים

משנכנס אב: כל מה שצריכים לדעת על ההכנות לקראת תשעת הימים

הלכות הזמן מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

חיים ד, ד - לגבי גרביים ומטפחות. שו"ת קנין תורה א, קט מועדים וזמנים ח, שלח וערוה"ש יו"ד שפט, ו; וכן הורני הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ביקש אביא לו שו"ע יו"ד והראני בפתחי תשובה שפ"ט, ד והוספתי: "אף שיש מדייקים לא כן". ועל כן, לדבריו, מן הדין אין חובה להכין חולצות שבבית השחי נוגעות בגוף, כנ"ל, ויש שנהגו להחמיר, בפרט בשבוע שחל בו). יש לציין, שלעניין הכנת הבגדים בני ספרד מחמירים שיש להכין [השנה לקראת שבת תשעה באב] גם "בגדי זיעה", כדברי הגר"ע יוסף זצ"ל (ילקוט יוסף ח"ה עמ' תקס"ד) ויש להכין גם לבנים וגרביים לפני שבוע שחל בו ע"י לבישתם חצי שעה. אופן הכנת הבגדים: יש ללבוש הבגד זמן מה, לדברי בן איש חי (דברים, ו הובא בכף החיים, צא) - שעה אחת. ואמר לי הגרי"ש אלישיב זצ"ל שבימים מאד חמים די ברבע שעה, בגד בגד ולא כמה בגדים זה על זה (שלא כהדעת קדושים יו"ד שפ"ט שאפשר מספר בגדים יחד לשעה). בגדי ילדים עד שהגיעו למצוות - אין צורך להכין (שמעתיה מהגרי"י נויבירט זצ"ל).

בני אשכנז, מסיימים את הכיבוס והגיהוץ (למנהגם) בשקיעת היום - 7:43. מכונת כביסה שהחלה את פעולתה לפני השקיעה - יכולה להמשיך פעולתה (הוראת הגר"נ קרליץ זצ"ל). ומכל מקום ייבוש כביסה - מותר, אף משנכנס ראש חודש. בני ספרד - לדעת רוב הפוסקים, מותרים בשנה כזו בכיבוס - עד ערב שבת חזון-דברים - יום ששי ח' אב. בגדי קטנים, מותר לכבס בתשעת הימים ואף למלא מכונה - כמפורט להלן.

הכנת הבגדים לבני אשכנז לתשעת הימים

בני אשכנז מכינים את הבגדים הדורשים הכנה לקראת תשעת הימים עד השקיעה - 7:43. בני ספרד מכינים השנה בסוף השבוע הבא, לקראת שבת - תשעה באב ויום הצום שלמחרת השבת. הבגדים הצריכים הכנה: בגדים עליונים מכובסים ומגוחצים, אבל בגד של זיעה: לבנים, גרביים וכן חולצה הנוגעת בבית השחי (כשלובשים גופיה קיצרת שרוולים) במקומות החמים, נהגו להקל למי שסובל מהזיעה להחליף למכובסים (שו"ת שלמת

קציצת ציפורניים ביום ששי

מצוה לקצוץ הציפורניים בערב שבת (שו"ע ר"ס, א). "יש מקומות שאין מסתפרים ואין קוצצים ציפורניים בראש חודש, אפילו חל בערב שבת, כי כן ציווה רבי יהודה החסיד" (מ"ב, ז בשם המג"א). על כן, יש להקדים לקוצצן ביום חמישי. ואף שכתב המ"ב שם, ו: "וביום ה' מקפידים שלא ליטלן, מפני שמתחילים לחזור ולצמוח ביום השלישי לנטילתן, ואין זה תיקון כבוד שבת", מכל מקום "בשבוע זה, שאי אפשר לקצוץ בראש חודש, עדיף ביום ה', כי ביום ד' ודאי אין זה תיקון לכבוד שבת" (אליה רבה ופמ"ג שם).

הכניסה לחודש מנחם אב

יום ששי - ראש חודש מנחם אב, בני אשכנז אסורים בבשר ויין כבר מיום ראש חודש. בני ספרד אוכלים בשר ושותים יין ביום ראש חודש (כמנהגם, שאיסורם מתחיל מלמחרת ראש חודש - השנה, כמובן, מיום ראשון ג' אב).

רחיצה לכבוד שבת

השנה, ביום ששי, ראש חודש אב גם בני אשכנז מתרחצים בחמים ובסבון כרגיל וטובלים במקווה חמה, לכבוד ש"ק כמו בכל ערב שבת קודש. אבל שלא לכבוד שבת אסור. כמו כן אין להתרחץ בליל ששי וכן אין היתר לבני אשכנז ללכת לים אפילו בערב שבת (דעת מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל). ולכל הדעות, אף להרמ"א, בשבת זו לובשים בגדי שבת כרגיל (שעה"צ תקנ"א, מ"ו).

הכנת בגדי איש על ידי אשה - בני אשכנז שלא הספיקו להכין בלבישה את בגדיהם המכובסים לפני ראש חודש, ובני ספרד - שלא הספיקו להכיןם לקראת יום תשעה באב, יש שאסרו לאשה או אחות ללבשם במקומם לזמן מה, משום איסור לא תלבש (דעת הגר"א נבנצל והגר"י טשינר שליט"א), ולדעתם, הוא הדין בזוג הבא לכותל המערבי ומחויב בקריעה, ויש עמם חולצה ישנה אחת, שלו או שלה - אסור לגבר ללבוש את שלה ולהיפך, בשביל הקריעה (אפשרי מן הדין לקרוע באותו בגד עד 5 פעמים), משום שאיסור "לא יהיה כלי גבר על אשה" דאורייתא (והעיר מרן הגר"י ש"ש אלישיב זצ"ל, שיתכן, שמכיוון שחולצה קרועה אין הדרך ללבשה אלא נזרקת לפח (והרי אסור לאחות ולתפור הקריעה בכותל), ועל כן, יתכן שלאחר שקרע האיש, שוב אין על החולצה שם חולצה של איש, ויהיה מותר גם לאשה ללבשה לקריעה.

אם שכחו להכין - אפשרי בשתי השבתות שנתו, עד לצום, להחליף בגד, בלא לומר שמכינים לימות החול. ועדיף להחליף לפני הליכה לתפילה או לאחר מנוחת הצהריים. מגבות שלא הוכנו אפשר לחלקם בין הנוטלים ידיים לסעודה בשבת, וינגב כל אחד במגבת אחרת. שכחו גם בשבת: יש שהתירו להניח הבגד על הרצפה במקום שאינו נקי לגמרי במשך כחצי שעה, או לדרוך ולרמוס עליו, אולם שמעתי ממרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל שאין לסמוך על זה אלא לעניין לבנים וגרבים למחמירים להכיןם, ולדעתו, מועיל יותר, להניח את הבגד המכובס תחת המזרון ולישון עליו בלילה.

ענינא דיומא - תשעת הימים

"מה אתה רוצה, שאני אשב על הרצפה ואבכה בדמעות שלישי? זה הרי לא יקרה"...

תשעת הימים כבר כאן, פגשתי חבר ששיתף אותי במשהו אישי שחדר מאוד לליבי. החלטתי שאני חייב לשתף גם אתכם

הרב יהושע לייבזון

מילא, המילים של מגילת איכה' והניגון הנוגה שלה, התיאורים המזעזעים שמופיעים בקניות, וגם העובדה שיושבים על הרצפה, כל זה ביחד באמת גורם לקליפה הקשה העוטפת את הלב שלי להיסדק מעט, ואני מסוגל להרגיש מעט מזעיר מהצער שאנחנו אמורים להצטער על חורבן המקדש.

"אבל בתשעת הימים??? אני אמנם מרגיש את האבל על החורבן אבל לא ממש לגמרי. קצת שאלות מתי להתרחץ, ואיזה בגדים מותר להחליף וכו' וכו'. אני הולך לענייני כמו בכל יום, יש לי שיעורים קבועים של לימוד כמו כל יום, אני צריך ללכת לקניות ולבנק, לסדר את תשלומי החשבונות ולתאם תור לרופא שיניים או לאורתופד... ואני תמיד מתייסר איך אני אמור עכשיו להתחבר

באחד הימים האחרונים, שוחחתי עם חבר ביציאה מבית הכנסת, אחרי תפילת שחרית. החבר אמר לי משהו שחדר עמוק ללבי, והחלטתי שאני חייב לשתף אתכם. אולי גם לכם זה יעשה משהו...

"תשעת הימים כבר מגיעים עוד רגע", הוא אמר לי, "ואני רוצה להגיד לך שבעבר, הימים האלו היו ימים מאוד מבולבלים עבורי. "מצד אחד אסור להתרחץ, אסור לשמוע מוזיקה, אסור לאכול בשר ולשתות יין, אפילו להתחתן אסור למרות שזו מצווה גדולה. ממש אבל כבד בעם ישראל. "מצד שני, אני לא כל כך מרגיש שאני מתאבל. בתשעה באב

לאווירת החורבן ולהצטער על בית המקדש?

"אז מה אתה מציע? - כך הייתי שואל את עצמי - שכבר בראש חודש אב תשב על הרצפה ותבכה בדמעות שלישי? זה הרי לא יקרה. אדם פשוט כמוני לא עושה זאת, ואותם יחידי סגולה שכן, הם אנשים בעלי מדרגה, הלוואי ואזכה להיות כמותם, אבל בינתיים אני רחוק מהם מאוד.

"כך הייתי כל הזמן הולך בתחושה שאני מרמה את עצמי, ובעצם כולנו מרמים את עצמנו. נמנעים מלאכול בשר ומשלישים עם פיצות וגבינות בולגריות..."

"אבל לפני כמה שנים זה השתנה", הוא מספר, "החלטתי שאני מנסה משהו חדש, וזה עובד מצוין. החלטתי שבעשרת הימים הראשונים של חודש אב, מראש חודש ועד י' אב שהוא עדיין יום של אב לפחות עד חצות היום, אני פשוט מקפיד לכוון בתפילת שמונה עשרה, בשלוש ברכות. אני עושה מאמץ מיוחד ומזכיר לעצמי לפני כל תפילת 'שמונה עשרה' לכוון את שלושת

הברכות. אני לא מתכוין דוקא לברכות הראשונות והאחרונות שזה יש לכוון כל יום, אלא להוסיף: הברכה הראשונה היא ברכת 'ולירושלים עירך'. הברכה השנייה היא ברכת 'את צמח דוד עבדך', והברכה השלישית היא ברכת 'רצה ה' אלוקינו... ותחזינה עינינו. "כשאתה חושב על המילים של הברכות הללו, ערב ובוקר וצהריים, כל היום שלך נראה אחרת. אתה חי את הכמיהה והתשוקה לכך שהקב"ה יבנה שוב את ירושלים עיר הקודש, אתה חי את הגעגוע לשובו של הקדוש ברוך הוא לציון עירו ברחמים, אתה מרגיש את הרצון הפנימי העמוק שבאמת נזכה לראות את צמח דוד עבדו צומח מהרה, עם בואו של מלך המשיח במהרה בימינו. "אז נכון, אני לא יושב על הרצפה, אני לא בוכה בדמעות שלישי, אני לא יושב בתוך שלולית של דמעות ולא בתוך חבית של אפר, אבל בתשעת הימים אני מרגיש אחרת, אני מרגיש כמיהה לגאולה, אני מרגיש ולו במעט את המרירות של הגלות הארוכה שתסתיים במהרה בימינו".

יומא דהילולא

בעבור תקופה קצרה הופיע הבחור מרדכי וינשטוק בחלום לידידו יב"ח הרה"ק ר' זאב פלדמן, וסיפר לו כי כשבא לפני בי"ד של מעלה מצאו שהיה מקפיד ללמוד מדי שבוע את הפרשה עם פירוש רש"י, ולפיכך העלוהו אל היכלו של רש"י

לקט מהספרים הקדושים אודות מעלת לימוד חומש עם רש"י - לרגל יומא דהילולא של רש"י הק'

לצוות העולם ללמוד פירוש"י בחומש. וכן בימינו היה נשמע פעם אחת הריגה רחמנא לצלן, והיה מצווה מ'זאל פילון חומש רש"י - להפיץ ולהרגיל לימוד חומש עם פירוש רש"י.

ה'חפץ חיים' כתב במאמר לחיזוק האמונה ('זכור למרים' פרק כ"א): והעצה היעוצה שתתחזק האמונה בלב האדם היא, שילמד פרשת השבוע בכל שבוע עם פירוש רש"י וידקדק ויעיין בהם היטב. הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנה היה מזהיר את כל הבאים אליו שילמדו בכל שבוע חומש ופירוש רש"י ז"ל, ואמר עוד שראה לכמה מגדולי ישראל שנחמצו לעת זקנותם וירדו מדרך הישר, ואם היו לומדים חומש ופירוש רש"י לא היו באים לידי כך (סיפורים ושיחות קודש שבסוף ספר מאמר מרדכי' אות מח).

מובא בשם הרה"ק רבי שלום מבעלזא, שמי שלומד וגומר בכל שבוע ושבוע פירוש רש"י על התורה אזי הוא מובטח שבעלמא דקשוט יהיה על כל פנים במתיבתא דרש"י (דברי יצחק' אות קכא). [מתוך מאמרו של מ' אהרונוביץ - המבשר תורני].

בהקשר לכך מביא הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א מעשה מופלא [מובא גם בספר 'פיקודך דרשתי הנ"ל בקצרה]:

ביום ל"ג בעומר שנת תשכ"ג לפ"ק יצאה קבוצה נבחרת מטובי בני ישיבת פרשבורג המעטירה - שהיתה מן הישיבות הגדולות והמשובחות שבירושלים קרתא דשופריא (בפרט לאחר שבאותה

הגה"ק רבי משה מבאיאן קראקא סיפר, כי פעם בא אחד מהנכבדים לשאול את הרה"ק ה'פחד יצחק' מבאיאן אודות שידוך שמציעים לו לבתו, בחור טוב ומשובח בכל המעלות. וציווה רבינו לברר אם הוא לומד בכל שבוע חומש ורש"י, ואם כן יעשה השידוך (פיקודיך דרשתי פ"ג אות כא).

רבותינו הקדושים דיברו דברים נשגבים במעלת הקובע עצמו ללימוד חומש רש"י. מפי צדיקי הדורות נמסר כי לימוד חומש רש"י מביא לדביקות בהש"ת והוא סגולה לאמונה, מסוגל ליראת שמים ומציל מהרהורי עבודה זרה ועבירות חמורות.

ונעתיק ליקוטים אחדים מהספה"ק 'אמרי פנחס' השלם (מהדורת פרענקל תשס"ג, שער התורה אותיות לו לט): "הזהיר הרה"ק רבי פנחס מקאריץ שיהיה תמיד מונח אצל האדם חומש עם פירוש רש"י לעיין בו בכל שעה, כמ"ש 'והייתה עמו וקרא בו כל ימי חייו' וגו' 'למען ילמד ליראה' וינצל ג"כ מהרהורי עבודה זרה. ועוד, כשיוכלו בניכם ללמוד, אז זיי וועלן קענען רש"י על חומש - כשיידעו בניכם רש"י על חומש, מובטחני שיהיו אנשים כשרים..." וכו'

רבינו זי"ע ראה בלימוד רש"י גם סגולה להינצל מאסונות וגזירות קשות, וכמובא שם ממוהר"ר רפאל מבערשיד ז"ל בשם הרב ז"ל, ששמע שמצויים פוחזים ורוצחים, וציווה אליו ע"י איש

וינשטוק ע"ה, הוא היה אחד מן העילויים הטובים שבישיבה הקדושה, וחברותא של ידידיו ורעו כנפשו להבלח"ט הרה"ג רבי זאב הלוי פלדמן שליט"א רב ור"מ דק"ק 'עץ חיים' בעיה"ב לונדון יצ"ו, אשר אף הוא הצטרף עם חבריו באותה נסיעה, והיה מן הניצולים בנסי ניסים וחיינו ניתנו לו לשלל לאורך ימים ושנים.

כעבור תקופה קצרה לאחר אותה תאונה, הופיע בחלום הבחור מרדכי וינשטוק הנ"ל לחבירו וידידו יבל"ח הרה"ג ר' זאב פלדמן, וסיפר לפניו בין הדברים, שלאחר שנפגע באותה תאונה קשה כמעט שלא סבל ייסורים, וכשבא לפני בית דין של מעלה בדקו ומצאו בו שהיה מקפיד מאוד ללמוד מדי שבוע את כל פרשת השבוע 'חומש עם פירוש רש"י' בקביעות, ולפיכך העלוהו אל היכל רש"י, ושם מצא את מנוחתו עדן.

ואמר שלכן התגלה אליו, כדי להודיעו נאמנה שיידעו גודל חשיבות לימוד פרשת השבוע עם רש"י, שכל הלומד את הפרשה עם פירוש רש"י זוכה שלאחר מאה ועשרים מקבלו רש"י הקדוש אל היכלו, להצילו מדינה של גיהנום ולהביאו למנוחתו בגן עדן העליון.

שנה התמנה כראש הישיבה אחד מגדולי הגאונים, ה"ה הגאון המפורסם רבי זלמן וועבר זצ"ל, מזקני הגאונים בשכונת 'בתי ורנר' המעטירה ומנקהי הדעת של ירושלים) - בנסיעה מאורגנת אל המקומות הקדושים.

דרכי הנסיעות באותם ימים של לפני יותר מיובל שנים היו קשות ומעוקלות, גם אוטובוסים תקינים לא היו בנמצא כל כך, ולנסיעה רבתי כזו בהשתתפות בחורים רבים, נשכרה 'משאית' גדולה פתוחה וחשופה מאחוריה, אשר לאורכה הניחו כמה ספסלי עץ פשוטים, ועליהם התיישבו הבחורים לנסיעה הארוכה בת כמה וכמה שעות.

לדאבון לב פגעה בהם מידת הדין, ובאמצע הדרך אירעה תאונה קשה וטראגית, האוטובוסיל התהפך על פניו, וכמה בחורים יקרים מסלתה ומשמנה נהרגו ועוד כמה בחורים נפצעו, רחמנא ליצלן. היתה זו מכה קשה שגרמה לזעזוע קשה בכל תפוצות ישראל, אשר חששו אחר כך מאוד לקיים את הנסיעות למקומות הקדושים כנודע. אחד הבחורים שנהרגו באותה תאונה היה הבה"ח ר' מרדכי

יומא דהילולא

לפתע עבר ברחוב ילד רכוב על 'בימבה' בקול רעש גדול. פנה אלי רבינו זצ"ל ואמר: "דע לך, שאותם ילדים גדלים ואינם מרגישים טעם בלימוד ואינם יודעים מדוע. ואני אומר שזאת הסיבה..."

וגם: מתי אי אפשר לשיר 'שלום עליכם' בליל שב"ק, משום שהמלאכים אינם מגיעים | מהנהגותיו וזהירותו העצומה של הגה"צ רבי שריה דבליצקי זצ"ל בשמירת כבוד השבת - לרגל יומא דהילולא

הבלים וק"ו לשון הרע ורכילות, שאז המלאכים בורחים מהם ואינם מלוים אותם. והוסיף עוד ואמר, שאותם אנשים אינם יכולים לומר גם 'שלום עליכם', כיון שעד בואם לביתם המלאכים ברחו מהם.

וכתב על כך בהרחבה בספרו 'לנפש תדרשנו':

"אנחנו לפעמים רק מחמת אי ההתבוננות נמצאים במצב שהנהגתנו לא מתאימה את המצב שאנחנו נמצאים בו או את הדיבורים והבקשות שלנו. והיות שצריך להיות כל אדם בר לבב תוכו כברו, לכן צריך פשוט רק לשים מעט תשומת לב שמעשינו יתאימו לכל מצב שהננו בו אז.

"ולמשל, חז"ל אמרו במסכת שבת שבלייל שבת כשאדם יוצא מבית הכנסת שני מלאכי השרת מלווים אותו לביתו, וכשמוצאים שבבית הכל מתוקן לכבוד שבת ואז הם אומרים יה"ר לשבת הבאה, ומטעם זה אנו אומרים 'שלום עליכם מלאכי השרת' בליל שבת כשבאים הביתה בליל שבת.

"ולפי זה היה צריך שמיד שיוצאים מביהכנ"ס והולכים הביתה היינו צריכים ללכת בהדרת קודש ביראה ובכבוד, כיאות לידועים ומאמינים שיש לנו מלווים יקרים כאלה שמלווים אותנו הביתה

בשב"ק פרשת מסעי ב' לחודש מנ"א ימלאו ארבע שנים להסתלקותו של הגאון החסיד רבי שריה דבליצקי זצוק"ל, אשר ד' חלקי השו"ע היו נר לרגליו והיה מארי דחושבניה בקיום הלכותיו בשלימות, גם בהלכות שאינם מצויות בימינו.

פעם אחת שח לנכדו הרב יעקב שמואל וינוגרד אודות דברי המחבר בסימן ג' סעיף א' - "כשיכנס לבית הכסא יאמר 'התכבדו מכובדים קדושים משרתי עליון שמרוני שמרוני עזרוני עזרוני המתינו לי עד שאכנס ואצא שכן דרכן של בני אדם" - האם שייך לקיים הלכה זו בימינו, לאחר שכתב המחבר שעכשיו לא נהגו לאומרו, וכפי שכתב המ"ב שאין אנו מוחזקים ליראי שמים שמלאכים מלוין אותנו, שנבקשם שימתינו עלינו עד שנצא.

והוא מותיב לה והוא מפרק, שהאפשרות לקיים הלכה זו היא בליל שבת בין תפילת מעריב לעשיית הקידוש, שאז אנו מוחזקים שמלאכים מלוין אותנו, ולכן בשעה זו יכול לומר נוסח זה.

ואז הפסיק לרגע הרב את דיבורו, פניו הרצינו הוא פניו ופנה לנכדו ואמר, שישנם אנשים שאינם יכולים לקיים הלכה זו, והם אותם אלו שבחזרתם מבית הכנסת עוברים על ההלכה 'ודבר דבר', שלא יהא דיבורך בחול כדיבורך בשבת, ומדברים דברי

שישנם אנשים שבשבת ממלאים את ביתם בכל מיני מטעמים ובכל זאת חסר להם את "עיקר השבת", כיון שהם יושבים בסעודות השבת כארוחת ערב ללא דברי תורה וזמירות שבת. והוסיף רבי שריה זצוק"ל על דבריו, שע"כ צריך לשבת בסעודות שבת עם בגד עליון (חליפה או חלוק) ומגבעת לראשו.

ומצאתי בהערותיו על ספר הזהר הקדוש פרשת בלק דכתב "דבר נש יתיב על פתורא שכינתא קיימא תמן", וכתב שם וז"ל: "ולגבי חולה איתא דמתעטף ויושב לפניו כי שכינה למעלה מראשותיו, וא"כ גם בשלחנו צריך לישב מעוטף כל הסעודה, וכבר האריך בזה ב'חמדת ימים' בכמה מקומות. ואם אי אפשר בחול עכ"פ בשבת ויו"ט בודאי מחוייבים בל"נ להקפיד. וכ"כ ב'רחמי אב' ערך הדברים דישב מועטף וכובע ישועה בראשו וכן ב'חמדת ימים'. וזה אחד מהדברים שהחסידים טובים בהם מהפרושים".

ועוד הוסיף רבינו זצוק"ל, שדברי חז"ל שנאמרו שכל האוכל ג' סעודות בשבת ניצול מדינה של גהינום, שזה לכאורה רק שיושב מעוטף בחלוק וכובע ישועה בראשו ודיבורו בדברי תורה ובזמירות השבת.

ואסיים בסיפור מדהים שהתרחש בשבת אחה"צ כחודש לפני עלותו לשמי רום:

כאשר גבר עליו חוליו וחש קשיי נשימה, ביקש לצאת למבוא הכניסה כדי לשאוף אויר צח. עשיתי כבקשתו והושבתיו במרפסת הכניסה. לפתע עבר ילד אחד רכוב על 'בימבה' בקול רעש גדול ממעלה רחוב ירושלים לכיון מטה והפריע את מנוחתו.

למשמע קול רעש זה פנה אלי מו"ז זצ"ל ואמר: "דע לך שאותם ילדים גדלים ואינם מרגישים טעם בלימוד ואינם יודעים סיבה לכך. ואני אומר שזו הסיבה, שבעודם קטנים לא שמרו על כבוד השבת בנסיעתם בכלי זה ברעש גדול, שבנוסף לכך גם מפריעים לאנשים את מנוחת השבת" (עצם הערת הרב הייתה מפתיעה, כיון שתמיד ברר את מילותיו בשבת כדי שלא להכשל "בדבר דבר").

בכדי לברך אותנו בבית - ולמעשה אנחנו רואים שהדרך הזאת הביתה אינה תואמת בדיוק את ההליכה עם המלווים היקרים האלה. אנחנו עפ"י רוב שוכחים ומתעכבים בדרך, ולפעמים עומדים זמן רב לספר איזה סיפורים שאין בהם תורה ויראה, והלואי שלא יהיה בהן לשון הרע ורכילות ושאר איסורי דיבור, וגם עצם הסיפורים שאין בהם לה"ר ורכילות הלא אסור להרבות בשיחת חולין בשבת ובפרט במעמד האורחים היקרים האלה, שצריכים ג"כ להתעכב אתנו לעמוד ולשמוע כל המעשיות האלה, וזה מאד מכאיב להם, כי הם לא יורדים מהשמים מגבהי מרומים בכדי לשמוע כאן דברי הבלים וכדומה.

"ולכן, בכדי להתאים את עצמנו למצב שאנחנו עומדים בו אז, הנני לבקש מכל אחד ואחד להתחיל כבר בליל שבת זאת האחרונה בשנה לפני יום הדין, ששקולה כנגד כל התורה ואפילו עבד עבודה זרה כדורו של אנוש אם שומר שבת כהלכתו מוחלין לו על הכל - ואם כבר בליל שבת זה בל"נ כשנצא מביהכנ"ס ניזהר לא להסיח דעתנו כל הדרך מהמלאכים המלווים אותנו ונלך בכובד ראש ויראה ונדבר בדרך רק מעניני שבת או פרשת השבוע או שאר דברי תורה ויראה. ועי"ז נקיים ג"כ מצוות עשה של 'ובלכתך בדרך', ועי"ז לא ינתק הקשר האמיץ הקדוש המתחיל מקבלת שבת עד אחר כל הסעודה, ותהיה הנהגתנו תואמת את המצב שבו אנחנו נמצאים. אז נהיה בבחינת לבב".

רגישות מיוחדת הייתה לרבי שריה זצוק"ל בקיום סעודות שבת בזמנם ובהנהגתם ובישיבתם כיושב לפני המלך. פעם נשאל ע"י מאן דהוא, שבימי שישי הארוכים ילדיו הקטנים מאוד עייפים (ובפרט לאחר נסיעה לים), וע"כ הוא רוצה לקבל שבת בפלג המנחה, לקדש ולאכול סעודת שבת ואח"כ להתפלל מעריב. והשיב, שאמנם מצד הדין אין מניעה, אבל לשיר 'שלום עליכם' אינם יכולים, כי לאנשים שמתנהגים כך המלאכים אינם באים... ועוד הוסיף משמו של הגאון הצדיק רבי חיים ברים זצוק"ל,

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

הרבי הושיט לי את ידו למזל טוב, ואז הרים את עיניו מעבר לכתפיי והסתכל על אחד שעמד מאחוריי ואמר: "נו, א שידוך"... הסתובבתי לראות על מי הסתכל וחקקתי את הדברים בזכרוני...

לקט עובדות לרגל יומא דהילולא של כ"ק מרן אדמו"ר רבי שלמה (השני) מבאבוב זצ"ל

התעקש האיש ושאל: "למה ניגרע? - למה נהיה שונים מחסידות פלוגית ופלוגית שיש להם עיתון מטעם החסידות?" השיב לו הרבי בנועם שיחו: עיתון - צייטונג - הרי הוא "פֿה". אם יהיה לנו עיתון, נצטרך לומר על כל דבר ודבר "מיינונג" - דעה ועמדה, ולחוות דעות על דא ועל הא. וזה אינני רוצה! - אני רוצה לשבת בפינה שלי ולקרב כל יהודי באשר הוא אל אבינו שבשמים. אני רוצה "פֿה" - אבל דווקא "פֿה סגור"...

מחותני הרה"ג רבי שמעון גאלדבערגער שליט"א ר"מ בישיבה דמאנסי סיפר לי דבר נפלא:

לאחר פטירתו של הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע, נכנסו אצל בנו מ"מ הרה"ק רבי נפתלי צבי זי"ע והראו לו את נוסח המצבה שכתבו על אביו. הנוסח היה ארוך מאד, וכתבו שם את כל מפעליו הכבירים לה' ולתורתו וכל מה שפעל לאחב"י להחיות עם רב.

לאחר שעבר על כל הנוסח, אמר להם הרבי שאין לו מה להוסיף חוץ מארבע מילים, שלדעתו הן העיקר, וביקש שיוסיפו את המילים: "ושתל בהם מידות טובות"...

סיפר הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א (הובא בגיליון 'הבינני'), מה ששמע מיהודי אחד, שפעם נכנס אביו לשולחן הטהור בליל שבת והרבי היה אז באמצע דרשה מלהיבה בענין הצורך לגדל זקן, וכיון שתפס בזווית עינו שהגיע יהודי בלי זקן, תיכף ומיד שינה את טעמו ועבר לדבר בענין אחר. כל-כך היה נזהר בכבודו של כל יהודי ביראתו שמא תגרם לו חלישות הדעת על ידו.

עוד סיפר הגה"ח הרב שפיצר שליט"א מה ששמע מבעל המעשה:

ילדתי בת למזל טוב בשעה שלוש לפנות בוקר. בבוקר לאחר תפילת שחרית נערכה ברית אצל הרבי, ובין כיבוד לכיבוד ניגשתי אל הרבי ובישרתי לו על לידת הבת. הרבי הושיט לי את ידו למזל טוב, ואז הרים את עיניו מעבר

סיפר הגה"צ סאנטוב שליט"א (הובא בגיליון 'נעם שיח'): פעם התקשר אלי ידידי עוז הגה"צ רבי יהושע פירער שליט"א, רב ודומ"ץ דחסידי באבוב בטורונטו, ומדי דברי עמו אמרתי לו, שהיות ובימים אלו חל יומא דהילולא של רבו הרה"ק מבאבוב (רבי שלמה השני) זי"ע, אולי הוא יכול לספר לי איזו עובדא מרבו הנוגעת לימים אלו - ימי בין המצרים - שאוכל לשתף בזה את הציבור, ונוכל ללמוד ממנה חיזוק לענייני בין אדם לחבירו, והסכים הרב שליט"א וסיפר לי עובדא נפלאה:

פעם היה אחד ששכר בעל מלאכה שישפץ את ביתו. לאחר העבודה, ביקש הימנו הגוי בעל המלאכה את שכרו, ואז הלך היהודי עמו והסתובב עמו בכל הבית לבדוק את מלאכתו, והראה לו בכמה מקומות שהעבודה אינה בדיוק כפי שרצה, זה לא "פערפעקט" (perfect). ואז אמר לו הגוי: "מאז שבית המקדש שלכם נחרב, לא צריך להיות אצלכם כל דבר פערפעקט"...

היהודי השתומם מאוד לקבל כזה "פסק" מגוי, ושאל אותו מנין לך דיבורים אלו?

הוציא הגוי מכיסו תמונה של הרה"ק מבאבוב זי"ע ואמר לו: "ראביי [רבי] זה אמר לי כך"..." היהודי עמד משתומם לשמוע מה בפיו, והגוי ממשיך לספר:

"לפני שנים נקראתי אצל הרבי לתקן דבר מה בביתו. מיד כשבאתי, הושיבני הרבי ונתן לי ארוחת בוקר לסעוד את לבי, ואח"כ התחלתי במלאכתי. לאחר העבודה כשאמרתי לרבי שסיימתי, אמר לי הרבי שזה מאוד טוב ורצה מיד לשלם לי. שאלתי בפליאה: וכי אין הרבי בודק את מלאכתי אם זה כראוי? אולי אין העבודה בדיוק כפי שצריכה להיות, וזה לא 'פערפעקט'? אולי צריכים עדיין לתקן דבר מה ולעשותו ולגמרו כראוי?"

"השיב לי הרבי: קח את הכסף, ואל תדאג... וסיפר לי על בית המקדש שהיה ליהודים, ונחרב ונשרף, ואמר מעומק לבו: מאז חורבן הבית המקדש לא צריך להיות כל דבר פערפעקט"...

סיפר האדמו"ר מבאבוב שליט"א: פעם נכנס חסיד אחד אל אביו הרה"ק מבאבוב זי"ע, ואמר לו שהוא רוצה להתחיל להוציא עיתון מטעם חסידות באבוב, והרבי התנגד ושלל רעיון זה מכל וכל.

לכתפיי והסתכל על אחד שעמד מאחוריי ואמר: "נו, א שידוך"...
הסתובבתי לראות על מי הסתכל וחקקתי את הדברים בזכרוני.
כעבור שנים, התגלתה אצל בתי איזו בעיה רפואית,
והתעוררה דאגה בביתי שזה יפריע לה בשידוכים, וסיפרתי להם
אותו מעשה כדי להרגיע את רוחם.

כשבתי הגיעה לפרקה, החלטתי שאינו עושה כלום ונותן
להשגחה לנהל את הענינים. שידוכים רבים עלו ונפלו כשכמה
וכמה שדכנים מנסים את מזלם, ובסוף נגמר השידוך - עם לא

אחר מאותו יהודי שהרבי הסתכל עליו בשעתו.
בשמחת האירוסין, אני והמחותן הבטנו זה בעיניו של זה
ונזכרנו באותו מעשה, כשהרבי אמר: "נו, א שידוך". התפעלנו
מהתגשמות הנבואה.

ואז אמר לי מחותני: "הבה ואוסיף לך על הסיפור פרט אחד
שאינו ידוע לך. דע לך שבני החתן צעיר מבתך הכלה בעשרה
ימים, הוי אומר, באותה שעה שהרבי ניבא את נבואתו, עדיין לא
היתה בתי בעולם..."

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

החולה שהבריאה מכוח הדין של 'הפה שאסר הפה שהתיר'

כתובות דף כב

הפה שאסר הפה שהתיר

מלכים. אף הפציר בו להרצות מיד שיעור בהלכה לפני התלמידים
בהיכל הישיבה. למדו אז בישיבה מסכת כתובות. ללא שהיות
פתח הרב מפוניבז' והשמיע שיעור למדני מקיף בסוגיא ד"הפה
שאסר הוא הפה שהתיר" וכדרכו הפליא את שומעיו בגאונותו.

ויהי בסופו של השיעור המרתק, מעשה אמן-אומן מפליא
בכל היבטיו, נשא רבינו יוסף שלמה את עיני ולשמים, פרש כפיו
בתחינה, ואמר: "רבש"ע, אני כהן... ובתוך חבורתא קדישתא הדין
למדנו עכשיו בסוגיא של 'הפה שאסר הוא הפה שהתיר', ואנו
מבקשים ממך שתקיים ג"כ כביכול את ההלכה הזאת, ותתיר את
האשה הצדקת רבקה בת ר' נפתלי מאסורי חוליה!"

ויהי למחרת בבוקר, כשבאו הרופאים לבדוק את אמא,
השתוממו מאד לראות שהוטב פתאום מצבה לבלי-הכר. החום
שהקדיח את גופה ירד לגמרי, והיא מגלה סימני התאוששות,
ומראה פניה כאילו הבריאה כבר לחלוטין. "נס רפואי! אין לנו
הסבר מה קרה כאן" אמרו בהתפעלות.

אולם אנחנו, כל בני המשפחה, והתלמידים בישיבה, ידענו
היטב את ההסבר: "הפה שאסר הוא הפה שהתיר!"

(הרב מפוניבז' עמ' כג)

באחת מנסיעות של הרב מפוניבז' הוא הגיע לישיבת "עץ
חיים" אשר בעיירה מונטרה שבשוויץ, שבראשה עמד אז הג"ר
ירחמיאל אליהו בוצ'קו זצ"ל תלמיד ה"סבא" מנובהרדוק.

מספר בנו של ראש הישיבה רבי משה בוצ'קו: אמי מורתי גב'
רבקה ע"ה (לבית שטרנבוך) חלתה באותו פרק מחלה אנושה,
ולמרות כל מאמצי הרופאים, הלך והתגבר חוליה מיום ליום. ערב
אחד החרף המצב שלה ונעשה קריטי ביותר, אף הזעיקו אל מיטתה
פרופסור מומחה מעיר גדולה, והרופאים, אחרי התייעצות ממושכה,
אמרו נואש. "רק נס יכול להציל את חייה!" - הודיעו לבעלה, הוא
אבי זכור לטוב, כשיצאו מחדרה, בנימה של יאוש מוחלט.

והנה בדיוק באותו לילה גורלי הגיע אלינו לביקור הרב מפוניבז'
הגרי"ש כהנמן זצ"ל. אבא היה אז שרוי במצב נפשי סוער למדי.
כל מחשבותיו ורגשותיו היו קשורים, כמובן מאליהו, במצב הנורא
של אמא החולה, וכל עצמו שקוע כליל בתפילה למרומים. בשמעו
שהרב מפוניבז' בא, התלבט קשות בנפשו פנימה, שהרי למרות
הכל - איך אפשר לא להקביל פניו ולכבדו כראוי? לבסוף התאזר
עוז והחליט - "כבוד התורה עדיף! שר התורה בא, מוכרחני לכבד
אותו כרום ערכו!"

הוא התפנה מכל דאגותיו ויצא אל הרב זצ"ל וחלק לו כבוד

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

לדבר לשון הרע כדי להשקיט מחלוקת - מתי מותר, וכיצד?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

המספר ואת השומעים מדינה של גיהנם.
(ב) הרואה שיש לראובן שנאה על שמעון, מחמת איזה דבר שעשה לו או שדיבר כנגדו, כתב הח"ח לעיל (כלל ה"ס"ג בהגה"ה) שאם מכין להשקיט את המריבה ביניהם, מותר לו לומר לראובן ששמעון לא התכוין בכל זה להתריס כנגדו, אלא שסיבת שטותו גרמה לו זאת, ואף שמגנה בכך את שמעון שאומר עליו דברי גנאי, מותר ואף מצוה לעשות כן, כדי להקל בכך את השנאה שבלב ראובן ועל ידי זה תושקט המריבה ביניהם.
פרט חשוב נוסף מדגיש ה'חפץ חיים', שכדי לקבוע מיהו 'בעל המחלוקת' במריבה, צריך שיקול דעת גדול, דהיינו שיתבונן היטב על פי תורה מי הם בעלי המחלוקת. ואם אינו יודע, אזי 'שב ואל תעשה' עדיף. בביאורים ומוספים מביאים מה שביאר בזה החזו"א (אמונה ובטחון פ"ג אות א-ג) שכדי להכריע מבחינה מוסרית מיהו הרודף ומי הוא הנרדף, יש לשקול הדבר בפלס ההלכה, כגון אם מלמדים חדשים הגיעו לעיר וקפצו כולם על החדשים, וטוענים המלמדים הותיקים כי החדשים דוחקים את מקומם ומקפחים את פרנסתם, הרי שעל פי ההלכה קנאת סופרים תרבה חכמה ואינם צודקים בטענתם כמבואר בגמרא (בבא בתרא כא, ב), ומעתה המספר לשון הרע על המלמדים החדשים ומעורר מחלוקת כנגדם, עובר על איסור לשון הרע ומחלוקת.

בסעיף ח' (כלל ח' מהלכות לשון הרע) אנו למדים על ההיתר לדבר לשון הרע על בעלי מחלוקת. ה'חפץ חיים' מדגיש כי היתר זה אמור רק באופן שהמספר רואה שעל ידי שיגלה לפני אנשים את גודל תרמיתם בעניין זה, ויראו שאין הדין עמם, תושבת המחלוקת. אבל בלא זה אין שום היתר לספר עליהם לשון הרע (שהרי לא יצאו מכלל 'עמיתך' מחמת עוון המחלוקת). וממילא צריכים לכוון לתועלת, ותנאי נוסף: "שהדברים שעל ידן הוסכם בדעתו שהם בעלי מחלוקת - ידע מעצמו, ולא יסמוך בזה על שמיעה מאחרים, אם לא שנתברר לו שהוא אמת", וכמו כן, אם יש לו דרך אחרת להשקיט את המחלוקת, אסור לו לספר לשון הרע עליהם.

בביאורים ומוספים מביאים שתי דוגמאות לסיפור לשון הרע על בעלי מחלוקת, שעשוי להשבית את המחלוקת:
(א) כתב הח"ח לקמן (לשון הרע כלל י"ס"ו) שאם רואה שראובן רוצה לגנות את שמעון בפני אנשים, מותר לו [בתנאי ההיתר המנויים בבאמ"ח שם ס"ק כב], להקדים ולספר לפנייהם את גודל העוולה של ראובן, שמגנה את שמעון על לא עוול בכפו, כדי שכאשר יבוא אחר כך ראובן ויספר לפנייהם את דברי הגנאי, לא יתקבלו דבריו, אלא אדרבה יוכיחוהו על כך שמגנה את שמעון בחינם, ובזה יציל את שמעון מצער וכלימה, וגם יציל את ראובן

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מהי הסגולה הטמונה בתוספת התגים לאותיות שעטנ"ז ג"ץ?

פסולות, וראוי מאוד להחמיר כדבריהם. ויש מהראשונים שסובר, שלא נאמרה הלכה כלל להוסיף תגים לאותיות אלו, אלא לעשות להן גג בעל זוויות חדות, ואם פינות הגג מעוגלות - האות פסולה. ולדעת הבית יוסף יש להחמיר אף כדעה זו, אך יתכן שאם הוסיף לגג המעוגל תגים, האות כשרה. [שו"ע לו, ג, ומשנ"ב טו; ביאורים ומוספים דרשו, 19-20]

כפי שלמדנו, בכתבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות, יש להוסיף תגים לאותיות ש' ע' ט' נ' ז' ג' צ' ר'ץ. ויש שכתבו, על פי הקבלה, שיש שלושה מקטרגים, ששמותיהם הם: שטן, עז וגך, והתגים הנעשים על גבי אותיות אלו, יש בהם סגולה להינצל ממקטרגים אלו. ואם לא הוסיפו תגים לאותיות אלו - לדעת השולחן ערוך, האותיות כשרות; ורבים מהאחרונים חולקים, וסוברים שהאותיות

איזה תיקון אין בו פסול 'שלא כסדרן'?

ואם כתב את צורתה הכללית של האות, אלא שחסרים תנאים לכשרותה או להידורה - כגון שכתב אות 'ללא ה'קוץ' השמאלי הנדרש בה, או שכתב את האות ש' ללא תגים - מותר לשוב ולתקן את האות, ואין בכך פסול 'שלא כסדרן', כיון שעיקרה של האות נכתב בסדר הנדרש.

[משנת סופרים, כללי שלא כסדרן]

את פרשיות התפילין יש לכתוב בסדר שבו הן מופיעות בתורה: קדש, והיה כי יביאך, שמע, והיה אם שמוע, בין בתפילין של יד ובין בשל ראש. וכן את פרשיות המזוזה, יש לכתוב בסדר זה - שמע, והיה אם שמוע. וכן את תוכן הפרשיות עצמן, בין בתפילין ובין במזוזה, יש לכתוב בסדר בו הן מופיעות בתורה. ואם הקדים פרשה לפרשה, מילה למילה, או אות לאות - הפרשיות פסולות. אולם, באותיות עצמן - אין סדר מסוים לכתבת האות.

האם עדי גט רשאים לחתום עליו באופן של 'חק תזכות'?

והפוסקים דנים בהקשר זה, בנוגע לחתימת העדים על הגט, אם אף היא צריכה להיכתב באופן שאינו פסול משום חק תזכות, או שמא, מאחר ודין הכתיבה האמור בתורה מתייחס לגט עצמו, ולא לחתימת העדים, ניתן לכתבו אף באופן של חק תזכות. ולמעשה, יש להחמיר בדבר, אך בשעת הדחק ניתן להקל.

[משנת סופרים, כללי חק תזכות]

יצירת אותיות על ידי מחיקת דיו באופן שהכתב נעשה מאליו, מכונה 'חק תזכות'. וכתובה בצורה זו פסולה לספרי תורה, תפילין, ומזוזות; וכך הדין גם בכתבת גט, ובמצוות נוספות הטעונות כתיבה. ולדוגמה: אם הסופר יצר ריבוע של דיו על גבי הקלף, ומחק את מרכז הריבוע, באופן שנותרה צורת האות 'ם', הריהי פסולה, משום שצורת האות לא נוצרה כדרך כתיבה, אלא על ידי מחיקה.

* צורתן הכללית של אותיות 'כתב אֶשְׁוֶרִי', שבו כותבים ספרי תורה, תפילין ומזוזות, מקובלת ממשה רבנו עליו השלום, שקיבלו מסיני, ובו היו כתובים שני לוחות הברית.
* בכתיבת סת"ם, יש להקפיד שכל האותיות - למעט ה' ו'ק' - תהיינה עשויות מקשה אחת. ואם נפרדו חלקי האות, הריהי פסולה.
* בכתיבת סת"ם, יש להוסיף 'תְּגִים' (כְּתָר בארמית = תְּגָא) לאותיות אלו: ש' ע' ט' נ' ז' ג' צ' ו'ץ'. באותיות שבהן יש יותר מגג אחד: ש', ע', ט' ו'ץ', יש להוסיף את התגים על הגג השמאלי ביותר.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כהן הלוקח טלית מחבירו לצורך ברכת כהנים - האם צריך לברך עליה?

פטור מהמצוה ואינו מברך. ואם לקח בבית הכנסת טלית של הציבור לצורך עלייה לתורה, וכדומה - אם מכוון בלבישתו גם לשם מצוה, צריך לברך עליה. ויש שהסתפקו בדבר, ולדעתם, עדיף שישאל טלית מאדם אחר, ויכוון שלא לקנותה, כנ"ל.

[שו"ע יד, ג, משנ"ב יא, וביה"ל ד"ה שאלה]

מי שאינו מעוטף בטלית, וקראוהו לעלות לתורה, ולקח מחבירו את טליתו כדי לעלות עמה לתורה; או כהן שאין לו טלית ולוקח מחבירו טלית לצורך ברכת כהנים, וכדומה - נחלקו הפוסקים אם מברך עליה; אם משום שאין בכוונת חבירו להקנות לו את הטלית, אם משום שאין זו לבישה לשם מצוה, ואם משום שלבישה ארעית כזו אינה נחשבת ללבישה המחייבת במצוה ובברכה. ולכן, ראוי לכוון שלא לקנות את הטלית, שכן באופן זה הוא 'שואל', אשר

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

כ"ט תמוז | רבנו שלמה ב"ר יצחק יצחקי זלה"ה, בעל פירוש רש"י למקרא ולש"ס

החל מהערב חלים דיני תשעת הימים.

יארצייט:

ד' אלפים תתס"ה: רבנו שלמה ב"ר יצחק יצחקי זלה"ה, בעל פירוש רש"י למקרא ולש"ס.
שע"ב: רבי אברהם ב"ר דוד שער-אריה זצ"ל, מפורטליאנוני-איטליה, בעל שלטי הגבורים.
תקפ"ח: רבי יוסף ב"ר אליעזר דב עפשטיין זצ"ל, מקיטוב.
תקצ"א: רבי משה ב"ר יוסף זצ"ל, מזאלשין, בעל משפט צדק, תיקון שבת ועוד.
תקצ"ג: רבי שמואל זנוויל ב"ר יצחק צבי בראווער/בעער זצ"ל, מליטאוויסק-איסטריק.
תרי"ז: רבי דוד יהודה ב"ר יחיאל רוטנברג זצ"ל, אב"ד סנט פטרבי, בעל תהלה לדוד.

יארצייט רבינו שלמה ב"ר יצחק יצחקי - רש"י

ראוי לחשוב קודם השינה

"אם זכרתיך על יצועי באשמורות אהגה בך" (תהלים סג) פירש רש"י: כשאני שוכב על משכבי אני זוכר אהבתך. (רש"י - תהלים פרק סג)

הוסיף על כך הג"ר שמואל הומינר: ויש לפרש "אהבתך" שאני זוכר שהקב"ה אוהב אותי, וכמו שכתוב: "אהבה רבה אהבתנו וגו'" וכן יש לפרש אהבתך שאני אוהב להקב"ה, בין כך ובין כך אלו הם מחשבות קדושות שטוב לפני האיש הישראלי לזכור בשכבו על יצועו.

(מפנקסיו של עבד המלך עמ' מד)

נשתדל לחשוב קודם השינה כמה ה' אוהב אותנו וכמה אנו אוהבים את ה'

הדדע הדדע הדדע

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה'
גם באמצעות הדואר האלקטרוני

ניתן להפנות לשאלות בסימן 'לב'
לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשייבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il